

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж Мукачівського державного університету»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор

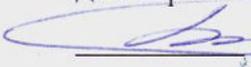
Мукачівського державного університету,
доктор психологічних наук, професор

 Тетяна ЩЕРБАН

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРОФІЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**
для підготовки фахових молодших бакалаврів
на основі базової загальної середньої освіти
за спеціальністю 013 Початкова освіта

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
Мукачівського державного університету
Протокол № 13 від 24.01 2022р.

Голова Вченої ради,
доктор психологічних наук, професор
 Тетяна ЩЕРБАН

Освітня програма вводиться в дію
з 24.01.2022р.
(наказ № 24-02)

Мукачево – 2022

Освітня програма профільної середньої освіти для здобувачів освіти, що здобувають освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр за спеціальністю 013 Початкова освіта на основі базової середньої освіти (далі Освітня програма) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 30.09.2020 № 898 (далі Державний стандарт), наказу МОНУ № 570 від 01.06.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти» (далі Типова освітня програма) та з урахуванням наказу МОНУ від 20.04.2018 № 406 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма забезпечує виконання Державного стандарту, а також визначає засади організації освітнього процесу підготовки фахових молодших бакалаврів з одночасним отриманням профільної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг та структуру навчального навантаження (див. додаток);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

**Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за
Освітньою програмою:**

- базова середня освіта;
- правила прийому на навчання за даною програмою розробляються у відповідності до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження умов прийому на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр», що перевидається щорічно, а потім

затверджується педагогічною радою коледжу.

Загальний обсяг та структура навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти I-II курсів у частині профільної середньої освіти, яке фінансується, складає 2660 годин. Гранично допустиме тижневе навантаження на студента I-II курсів у частині профільної середньої освіти складає 30 годин. Навчальні години з дисципліни «Фізична культура» не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навантаження студентів.

Освітня програма та відповідний навчальний план профільної середньої освіти розробляються відповідно до статті 15 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та Державного стандарту. Вони передбачають години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів. При складанні навчального плану перелік предметів з блоку вибірково-обов'язкових, профільних і спеціальних курсів сформовано з урахуванням галузі знань та спеціальності, з яких здійснюється підготовка за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр.

Із запропонованого в Типовій освітній програмі двох варіантів переліку базових предметів коледж обирає другий варіант (Додаток 2), що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів без використання експериментальних інтегрованих курсів.

В обраному варіанті (див. додаток до цієї Освітньої програми) визначено мінімальну кількість годин на вивчення базових предметів у відповідності до Типової освітньої програми, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання студентів згідно з вимогами Державного стандарту. Кількість годин для вивчення окремих базових предметів збільшена за рахунок додаткових годин (див. додаток до цієї Освітньої програми).

Серед базових предметів Освітньої програми до обов'язкової навчальної дисципліни «Громадянська освіта» інтегровано обов'язковий освітній компонент ОПП, що формує загальні компетентності, – «Основи

правознавства*» (46 аудиторних годин). Результати навчання інтегрованого освітнього компоненту зараховуються педагогічним коледжем у результатах навчання за Освітньою програмою профільної середньої освіти та освітньо-професійною програмою підготовки фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються у кредитах ЄКТС (відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету»).

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими дисциплінами («Інформатика», «Технології»). Заклад освіти обрав дві дисципліни з переліку «Інформатика» (114 год.) та «Технології» (96 год.), що в сумі складає 210 годин (відповідно до Додатку 2).

Для забезпечення профільного навчання, яке є невід'ємною частиною професійної підготовки фахового молодшого бакалавра призначено ряд навчальних дисциплін: «Загальна психологія», «Мистецтво», «Історія світової культури», «Фінансова грамотність», «Історія освіти», «Ритміка та хореографія» та «Спецкурс з іноземної мови», що в загальному становить 288 аудиторних годин.

Зазначені профільні предмети та спеціальні курси забезпечують попередню професійну підготовку до засвоєння змісту педагогічно орієнтованих освітніх компонентів, що формують загальні і спеціальні компетентності. Вони призначені для доповнення, поглиблення їх змісту і надають здобувачам освіти знання з сфери майбутньої професійної діяльності.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати викладач у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

№ з\п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовою	<p>Уміння: ставити запитання та розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач (усно й письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів; чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнюватисьвсвій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких і лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні</p>

		<p>комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних дисциплін, розглядаючи їх як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ; інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи в життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного та оборонного потенціалу держави, успішного</p>

		<p>вивчення інших дисциплін.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4.	<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватись технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5.	<p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків і діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6.	<p>Уміння вчитись</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності,</p>

	<p>упродовж життя</p>	<p>відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитись упродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
<p>7.</p>	<p>Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Уміння: генерувати нові ідеї; вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальні способи розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького</p>

		змісту (оптимізаційні задачі).
8.	Соціальна та громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати та чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів: аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді. виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв; робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби з дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціальногозмісту</p>
9.	Обізнаність і самовираження у сферікультури	<p>Уміння: грамотно та логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників, дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову під час створення продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого</p>

		предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати та критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголем, нікотином тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися засобами як окремих дисциплін, так і їх угруповань.

Ключові та загальнодисциплінарні компетентності, окремі дисципліни та предметні цикли можуть інтегруватися, формуючи наскрізні лінії.

Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових

компетентностей, як «Екологічна безпека і сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування у студентів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталий розвиток	<p>Формування у здобувачів соціальної активності. відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля та розвитку суспільства; усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища та людини. При цьому є можливим проведення занять на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади та суспільства, що розуміє принципи й механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи у групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у студентів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Викладач повинен сприяти формуванню у них толерантного ставлення до однокурсників, порядності, чесності.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення студента як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані із середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані з ризиками для життя та здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага (wow) – ефектом», пошук оптимальних методів вирішення та розв'язування задач тощо, здатні викликати у студентів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив; здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння студентами практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Вимоги та форми здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти.

Форми організації освітнього процесу визначаються педагогічним коледжем самостійно та відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету», затвердженого у встановленому законодавством порядку.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення студентами (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- удосконалення системи управління якістю освіти;
- формування якісного контингенту студентів педагогічного коледжу: профорієнтаційна діяльність та адаптація до освітнього процесу;
- планування освітньої діяльності: розробка, затвердження освітніх програм, періодичний їх перегляд;
- забезпечення висококваліфікованого викладацького складу, підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- посилення практичної підготовки;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- запобігання академічному плагіату працівників і здобувачів фахової передвищої освіти;
- самооцінка ефективності діяльності коледжу із забезпеченням якості освіти.

Освітня програма та перелік освітніх компонентів оприлюднюються на офіційному веб-сайті педагогічного коледжу.

На підставі затвердженої Освітньої програми профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової середньої освіти розробляється навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Додаток
до Освітньої програми профільної середньої
освіти для здобувачів освіти, що здобувають
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший
бакалавр за спеціальністю 013 Початкова освіта

**Перелік навчальних предметів профільної середньої освіти для
здобувачів освіти, що здобувають освітньо-професійний ступінь фаховий
молодший бакалавр за спеціальністю 013 Початкова освіта**

№ з/п	Назва навчальної дисципліни	Кількість годин
Базові предмети		
1.	Українська мова	188
2.	Українська література	154
3.	Зарубіжна література	80
4.	Іноземна мова	280
5.	Всесвітня історія	80
6.	Історія України	108
7.	Громадянська освіта	70
7.1.	Основи правознавства*	46*
8.	Математика	228
9.	Хімія	122
10.	Фізика і астрономія	245
11.	Географія	91
12.	Біологія та екологія	154
13.	Фізична культура	211
14.	Захист України	105
	Разом	2162
Вибірково-обов'язкові предмети		
15.	Інформатика	114
16.	Технології	96
	Разом	210
Профільні предмети і спеціальні курси		
17.	Загальна психологія	40
18.	Мистецтво	60
19.	Історія світової культури	34
20.	Фінансова грамотність	40
21.	Історія освіти	34
22.	Ритміка та хореографія	40
23.	Спецкурс з іноземної мови	40
	Разом	288
	Всього	2660